

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजनेखालील तुट भरून
काढण्यासाठी अर्थसहाय्य सन २०१७-१८

महाराष्ट्र शासन
अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग
शासन निर्णय क्र. विसउस/कार्या-४(अर्थ)/प्र.क्र.१५/२०१७-१८/राअसु
जी.टी.हॉस्पिटल कॉम्प्लेक्स, ८ वा मजला
लो.टि.मार्ग, मुंबई-४००००१
दिनांक-२७ मार्च, २०१८.

वाचा-

१. कृषी व अन्न नागरी पुरवठा शासन निर्णय क्र. EST १५६३/१३३०-S-IV दिनांक ११ सप्टेंबर १९६१ व दिनांक २५/११/१९६४.
२. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अधिनियम-२०१३.
३. वित्तीय सल्लागार व उपसचिव, अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग परिपत्रक क्र. विसउस/कार्या-४(अर्थ)/२०१५-१६/तुट निधी/प्र.क्र.३८९/२७१७ दि. ३०/९/२०१५.
४. वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३ दि. १८ एप्रिल २०१७ व दि. ३० जून २०१७.
५. अ.ना.पु.व ग्रा.सं.विभाग शासन निर्णय क्र. विसउस/कार्या-४(अर्थ)/प्र.क्र.१५/२०१७-१८/राअसु दिनांक २९ नोव्हेंबर २०१७.

प्रस्तावना-

केंद्र शासनाने दि. ५ जुलै २०१३ पासून राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अधिनियम २०१३ देशात लागू करण्याचा निर्णय घेतला आहे. त्यानुसार देशपातळीवर ग्रामिण भागातील ७५ टक्के व शहरी भागातील ५० टक्के नागरीकांचा समावेश करण्यात आला आहे. या लाभार्थ्यांना प्रत्येक महिन्यास अनुदानीत दराने धान्य उपलब्ध करून देण्याबाबत तरतुद करण्यात आलेली आहे. अंत्योदय अन्न योजनेखालील कुटुंबांना प्रचलित निकषाप्रमाणे प्रतिमाह ३५ किलो तर प्राधान्य कुटुंबातील लाभार्थ्यांसाठी प्रतिव्यक्ती प्रतिमाह ५ किलो याप्रमाणे धान्य देण्यात येते. याकरीता राज्यातील लाभार्थ्यांसाठी एकूण ३,८३,७५८ मे.टन मासिक अन्नधान्य मंजूर आहे. अन्नधान्य रास्तभाव दुकानातून तांदुळ रु.३ प्रति किलो, गहु रु.२ प्रति किलो व भरडधान्य रु.१ प्रति किलो दराने देण्याची तरतुद अधिनियमात आहे. अन्नधान्य व्यवहारातील खरेदी व वाहतुक, हमाली व हाताळणूक यावरील अनुषंगिक खर्च असा एकूण खर्च व धान्य विक्रीतून प्राप्त होणारी रक्कम वजा जाता योजनेमध्ये येणारी तुट भरून काढण्यासाठी सन २०१७-१८ या वर्षात मागणी क्र. एम-२, मुख्यलेखाशिर्ष २४०८-अन्न साठवण व वखार साठवण, (०१)-अन्न, १०१-प्रापण व पुरवठा, (०३)(००) प्रापण वितरण व किंमत नियंत्रण (०३)(१८) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजनेखालील तुटीच्या प्रतिपूर्तीसाठी अर्थसहाय्य (२४०८०६२७) ३३-अर्थसहाय्य रक्कम रु. ६७५,०९,८३,०००/- इतके अर्थसंकल्पिय

अंदाज मंजूर झालेले आहेत. सदर रक्कमेपैकी संदर्भ क्र.५ नुसार जिल्ह्यांना माहे एप्रिल २०१७ ते ऑक्टोबर २०१७ या कालावधीतील रक्कम रु. २८९,८१,६९,०००/- इतकी अर्थसहाय्य रक्कम वितरीत करण्यात आली आहे. आता पुढील नोव्हेंबर २०१७ ते मार्च २०१८ या कालावधीतील प्रतिपूर्ती करावयाची अर्थसहाय्य रक्कम रु. ३८५,२८,१४,०००/- मुंबई शहरासाठी अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई येथून आहरीत करून वित्तीय सल्लागार व उपसचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मुंबई आणि मुफसल क्षेत्रासाठी (ग्रामिण) जिल्हा कोषागार कार्यालयातून आहरीत करून जिल्हाधिकारी यांच्या स्वीय प्रपंजी लेखा खाती जमा करणे आवश्यक आहे.

शासन निर्णय-

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजना संपूर्ण राज्यात दि.१ फेब्रुवारी २०१४ पासून लागू करण्यात आली आहे. सन २०१७-१८ या वित्तीय वर्षात राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजनेतील अन्नधान्य व्यवहारात दुकानदाराचे मार्जिन, वाहतुक व हाताळणुकीवरील अनुषंगिक खर्च यामुळे स्वीय प्रपंजी लेख्यात येणारी तुट रक्कम भरून काढण्यासाठी मंजूर तरतुद रक्कम रु. ६७५,०९,८३,०००/- आहे. संदर्भ क्र.५ नुसार उपलब्ध तरतुदीमधून माहे एप्रिल २०१७ ते सप्टेंबर २०१७ कालावधीत भारतीय अन्न महामंडळाकडून प्रत्यक्ष उचल केलेल्या धान्याच्या अनुषंगाने दुकानदारास दयावयाचे प्रति क्विंटल रु. ७०/- प्रमाणे मार्जिन रक्कम व एप्रिल २०१७ ते ऑक्टोबर २०१७ या कालावधीत वाहतुक, हमाली व हाताळणूक याबाबीवर झालेला प्रत्यक्ष अनुषंगिक खर्च अशा दोन्ही बाबीसाठी योजनेवरील तुटीची प्रतिपूर्ती म्हणून रक्कम रु. २८९,८१,६९,०००/- वितरीत करण्यात आलेली आहे. आता माहे नोव्हेंबर २०१७ ते मार्च २०१८ करिता प्रतिपूर्ती करावयाची अर्थसहाय्य रक्कम रु. ३८५,२८,१४,०००/- (अक्षरी रूपये तीनशे पंच्याऐंशी कोटी अठठाविस लाख चौदा हजार फक्त) सोबतच्या विवरणपत्रामधील अनुक्रमांक-४ नुसार अर्थसहाय्य रक्कम वितरीत करण्यात येत आहे. याकरिता मुंबई क्षेत्रासाठी लेखाधिकारी, वित्तीय सल्लागार व उपसचिव, अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग यांनी अर्थसहाय्य रक्कम अधिदान लेखा कार्यालय, मुंबई येथून आहरीत करून वित्तीय सल्लागार व उपसचिव, अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग यांच्या स्वीय प्रपंजी लेख्यात मुख्यलेखाशिर्ष ४४०८- अन्न साठवण व वखार साठवण यावरील भांडवली खर्च ०१-अन्न, ९०० भांडवली लेख्यावरील जमा व वसुली (०३) प्रापण वितरण व किंमत नियंत्रण (००)(०५) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजना, मुंबई

शहर भांडवली लेख्यावरील जमा व वसुली (४४०८०३४४),७० वजा वसुली लेख्यात जमा करण्यासाठी आणि मुफसल क्षेत्रासाठी (ग्रामिण) अर्थसहाय्य रक्कम जिल्हाधिकारी (जिल्हा पुरवठा अधिकारी/ अन्नधान्य वितरण अधिकारी) यांनी जिल्हा कोषागार कार्यालयातून आहरीत करून जिल्हाधिकारी यांचे स्वीय प्रपंजी लेख्यात लेखाशिर्ष ४४०८ अन्न साठवण व वखार साठवण यावरील भांडवली खर्च ०१-अन्न, ९०० भांडवली लेख्यावरील जमा व वसुली (०३) प्रापण वितरण व किंमत नियंत्रण (००)(०६) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजना मुफसल भांडवली लेख्यावरील जमा व वसुली (४४०८०३५३),७० वजा वसुली लेख्यात वित्त विभाग शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण २०१५/प्र.क्र.६/कोषा प्र-५ दिनांक २७ सप्टेंबर, २०१६ नुसार पुस्तकी समायोजनाद्वारे (फक्त मुफसल क्षेत्रासाठी) जमा करण्यास या शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

२. मुंबई क्षेत्रासाठी लेखाधिकारी, वित्तीय सल्लागार व उपसचिव, अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग यांना रक्कम आहरीत करण्यासाठी आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून प्राधिकृत करण्यात येत आहे. लेखाधिकारी आणि जिल्हाधिकारी (जिल्हा पुरवठा अधिकारी/ अन्नधान्य वितरण अधिकारी) यांनी अन्नधान्य व्यवहारातील तुटीच्या रक्कमेची प्रतिपूर्ती करण्यासाठी अधिदान व लेखा कार्यालय व जिल्हा कोषागार कार्यालय येथून अनुक्रमे रक्कम आहरीत करून या प्रयोजनासाठी होणारा खर्च मागणी क्र.एम-२, मुख्यलेखाशिर्ष २४०८-अन्न साठवण व वखार साठवण (०१)अन्न, १०१-प्रापण व पुरवठा,(०३) प्रापण वितरण व किंमत नियंत्रण ,(०३)(१८)राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजनेवरील तुटीच्या प्रतिपूर्तीसाठी अर्थसहाय्य (२४०८०६२७)३३-अर्थसहाय्य या लेखाशिर्षाखाली आर्थिक वर्ष २०१७-१८ च्या मंजूर अर्थसंकल्पिय तरतुदीमधून भागविण्यात यावा. सदर योजनेवरील अर्थसहाय्य रक्कम विनाअट स्वरूपाची आहे. तरी सदर देयक सादर करतेवेळी वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र.मुंघिनि-१००७/प्र.क्र.२२/०७/विनिमय दिनांक १६ मे २००७ नुसार प्रमाणकाच्या दर्शनी भागावर **बिनशर्त (Unconditional)** असल्याबाबत शिक्का मारण्यात यावा.

३. प्रमाणित करण्यात येते कि, या प्रकरणी वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्रमांक- अर्थसं- २०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३ दि. १८ एप्रिल २०१७ आणि शासन परिपत्रक क्रमांक- अर्थसं- २०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३ दि. ३० जुन २०१७ मधील अटी व शर्तीची पूर्तता झाली आहे. उपरोक्त सदर शासन परिपत्रकामध्ये प्रशासकीय विभागास मिळालेल्या प्राधिकारानुसार व वित्त विभाग

अनौपचारिक संदर्भ क्र. ३०२ व्यय-१० दि. २३ मार्च, २०१८ च्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०३२८११२९१७०५०६ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने
सोबत-जिल्हानिहाय अपेक्षित तुट रक्कमेचे विवरणपत्र

(स.कि.उबाळे)
वित्तीय सल्लागार व उपसचिव

प्रत-

- १) सर्व जिल्हाधिकारी
- २) सर्व जिल्हा पुरवठा अधिकारी
- ३) सर्व अन्नधान्य वितरण अधिकारी
- ४) महालेखापाल-१/२(ले व अ)महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर
- ५) अधिदान व लेखा कार्यालय, बांद्रा, मुंबई-५१
- ६) सर्व जिल्हा कोषगार अधिकारी, जिल्हा कोषागार कार्यालय-
- ७) कार्यासन अधिकारी, (व्यय-१०) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ८) कार्यासन-३(रोख शाखा) विसउस कार्यालय
- ९) कार्यासन-३(देयक शाखा) विसउस कार्यालय
- १०) कार्यासन-७(१), ७(२) विसउस कार्यालय
- ११) कार्यासन -११, १२ विसउस कार्यालय
- १२) कार्यासन-४(खर्चमेळ) विसउस कार्यालय
- १३) निवड नस्ती.

अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग शासन निर्णय क्र.विसउस/कार्या-4(अर्थ)/2017-18/प्र.क्र-15/राअसु दिनांक 27/3/2018 सोबतचे जिल्हानिहाय अपेक्षित तुट रक्कमेचे (अर्थसहाय्य) विवरणपत्र

अ.क्र.	जिल्हा	माहे एप्रिल 2017 ते ऑक्टोबर 2017 कालावधी साठी वितरीत केलेली अर्थसहाय्य रक्कम	नोव्हेंबर 2017 ते मार्च 2018 करिता वितरीत करावयाची अर्थसहाय्य रक्कम	एकूण अर्थसहाय्य रक्कम
1	2	3	4	5
1	मुंबई	0	273976000	273976000
2	ठाणे	44184000	45898000	90082000
3	पालघर	133345000	144062000	277407000
4	रायगड	108007000	111960000	219967000
5	रत्नागिरी	59314000	88910000	148224000
6	सिंधुदुर्ग	26496000	34665000	61161000
7	नाशिक	144106000	183143000	327249000
8	धुळे	62092000	87809000	149901000
9	जळगाव	145827000	139622000	285449000
10	नंदुरबार	64582000	66893000	131475000
11	अहमदनगर	121432000	166428000	287860000
12	पुणे ग्रामिण	104174000	109229000	213403000
13	पुणे शहर	37020000	84518000	121538000
14	सोलापूर ग्रामिण	75205000	72509000	147714000
15	सोलापूर शहर	12195000	22758000	34953000
16	कोल्हापूर	129784000	156710000	286494000
17	सांगली	75948000	93423000	169371000
18	सातारा	76638000	82561000	159199000
19	औरंगाबाद	85320000	105572000	190892000
20	जालना	51536000	78739000	130275000
21	नांदेड	133542000	134698000	268240000
22	बीड	100228000	97098000	197326000
23	उस्मानाबाद	33318000	80890000	114208000
24	परभणी	50066000	65316000	115382000
25	लातूर	68862000	94986000	163848000
26	हिंगोली	51543000	77792000	129335000
27	अमरावती	102450000	141304000	243754000
28	वाशिम	45134000	57403000	102537000
29	अकोला	39853000	107588000	147441000
30	बुलढाणा	88592000	106589000	195181000
31	यवतमाळ	119460000	141409000	260869000
32	नागपूर ग्रामिण	84618000	97461000	182079000
33	नागपूर शहर	73183000	89888000	163071000
34	वर्धा	56467000	77858000	134325000
35	भंडारा	89981000	76482000	166463000
36	गोंदिया	38361000	71408000	109769000
37	चंद्रपूर	102125000	107006000	209131000
38	गडचिरोली	63181000	78253000	141434000
	एकूण	2898169000	3852814000	6750983000

(स.कि.उबाळे)
वित्तीय सल्लागार व उपसचिव